

Huis Nolet

bouwkunst
als
ambitie

Redactie:
Paula C. van der Heiden
Krijn C. van den Ende

Uitgeverij THOTH Bussum

INHOUD

p. 6
Voorwoord

p. 26
Jan Nolet en zijn nazaten
Han van der Horst

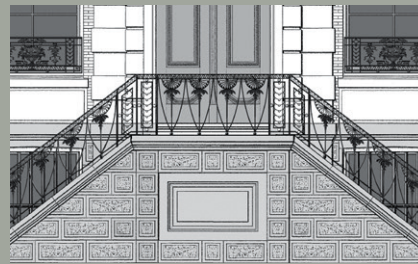
p. 140
Het interieur
Tussen Franse en Engelse invloeden
Richard Harmanni

p. 321 Glossarium
p. 322 Noten

p. 8
Interview echtpaar Nolet

p. 38
De tijd van Cornelis Nolet
Han van der Horst

p. 218
'Alles van waarde is weerloos'
Restauratie en herstel
Krijn van den Ende

p. 332 Literatuurlijst
p. 335 Illustratieverantwoording

p. 16
Ten geleide
Eloy Koldeweij

p. 66
Schiedam in transformatie
De stedelijke ontwikkeling van Schiedam 1775-1825
Geert Medema

p. 264
'Een zeldzaam ongeschonden geheel'
Het teruggevonden kleurgebruik uit 1804 in Huis Nolet
Ruth Jongsmā

p. 337 Summary

p. 20
Plattegronden Huis Nolet

p. 104
Het huis met het bordes
De bouwgeschiedenis van Huis Nolet
Paula van der Heiden

p. 288
De huid van Huis Nolet
Reconstructie van een historische interieurafwerving
Leonieke Polman

p. 348 Colofon

TEN GELEIDE

Een van de meest opzienbarende en indrukwekkende woonhuizen van Schiedam is zonder enige twijfel het pand Lange Haven 65. Een elf treden hoge dubbele hardstenen bordestrap leidt tot de respect afdwingende hoofdentree: een dubbele toegangsdeur geplaatst in de rijk geornamenteerde natuurstenen middenrisaliet van dit statige, vijf vensterassen brede pand. Al ruim tweehonderd jaar glorieert dit door de Rotterdamse stadsarchitect Jan (Giovanni) Giudici ontworpen huis met zijn imposante interieurs aan de Schiedamse binnenwateren.

Het boek dat nu voor u ligt is verschenen ter gelegenheid van de oplevering van de grote restauratie van dit monumentale huis. Dit enorme project is in 2013 gestart, kort na de verwerving van het pand in opdracht van C.H.J Nolet en zijn echtgenote C.D. Nolet-Immerzeel. Het huis was op dat moment dringend aan groot onderhoud toe. Onder de bezielende leiding van restauratiearchitect Krijn van den Ende werd het even zorgvuldig als grondig onder handen genomen. Geen enkel bouwdeel, vertrek of onderdeel is daarbij ontzien. Zowel de fundamenten als de nokvorsten werden hersteld, evenals de aan het zicht onttrokken achtergevel en de voor iedere voorbijganger zichtbare stoep met de stoepalen en monumentale bordestrap. Maar ook alles hiertussen werd eveneens conserverend gerestaureerd en toekomstbestendig

gemaakt, zowel aan het exterieur als het interieur.

Deze restauratie was de tweede grote restauratie van dit ruim twee eeuwen oude pand. Ongeveer honderd jaar geleden lagen echter ontmanteling en destructie op de loer. De bouwkundige toestand was dusdanig slecht dat gedeeltelijke sloop dreigde. Het in opdracht van Cornelis Nolet in 1804 gebouwde pand was op dat moment al enkele decennia niet meer in handen van de familie. Om afbraak van dit monumentale pand te voorkomen besloot de gemeenteraad van Schiedam het in 1901 aan te kopen.¹ Een bestemming ervoor was er nog niet. Even was er sprake van dat het stedelijk archief zich in dit pand zou vestigen, maar de herbestemming bleek dusdanig lastig en gevoelig dat de gemeenteraad hierover in 1904 in een geheime zitting is geïnformeerd.² Wat er zich precies achter de schermen heeft afgespeeld is mistig. De oplossing liet nog ruim twee jaar op zich wachten: in mei 1907 stemde de Tweede Kamer in, op voordacht van koningin Wilhelmina, om het pand Lange Haven 65 te verwerven in ruil voor het oude kantongerecht in Schiedam.³ Een van de grote voorstanders in de Tweede Kamer was ongetwijfeld de grote 'monumentvoorvechter' Victor de Stuers. Hij was op dat moment al geruime tijd op de hoogte van deze casus en had ondertussen ook zijn invloed aangewend om de minister van Justitie ervan te overtuigen Lange Haven 65 te verwerven. Door hier het kantongerecht te vestigen

zou het pand immers gerestaureerd kunnen worden en voor de toekomst behouden blijven. In dit tijdvak zal het grote belang van dit pand met haar hoogwaardige interieurs in de kleine kring van monumentenliefhebbers regelmatig besproken zijn. Veelzeggend is dat in april 1906 diverse plafonds en schouwpartijen van Huis Nolet door de Haagse beeldhouwer en stukadoor August Alexander minutieus zijn gefotografeerd.

De grote restauratie volgde in de jaren 1907-1908. Hierbij is door de rijksarchitect W.C. Metzelaar het monumentale interieur gerespecteerd en zo veel mogelijk ontzien. Een van de meest monumentale vertrekken, de Zaal op de bel-etage gelegen tegen de achterzijde van het huis, werd daarbij tot gerechtszaal getransformeerd, hetgeen gelukkig slechts weinig aanpassingen vergde. Ook de overige vertrekken op deze verdieping werden gerespecteerd. Wel kwamen er nieuwe wandbespanningen en er waren diverse kleinere ingrepen, zoals het verwijderen van een lambrisering en een penanttafel. De grootste aanpassingen vonden plaats op de verdiepingen waar vertrekken werden doorgebroken en nieuwe wanden zijn geplaatst ten behoeve van functionele kantoorruimtes. Daarnaast kreeg het pand natuurlijk moderne technische voorzieningen waaronder stromend water en elektriciteit. Deze voorzieningen die tegenwoordig zo normaal zijn, deden zoals bekend pas aan het eind van de negentiende eeuw hun opgang.

L'histoire se répète. Nu honderd jaar later

is het pand opnieuw gerestaureerd. Hierbij is de gerechtszaal tot ontvangstzaal getransformeerd, waardoor het vertrek zijn oorspronkelijke functie heeft teruggekregen. Verder zijn onder meer op de bovenverdiepingen de vertrekindelingen teruggebracht. De nieuwste installatietechniek en technische voorzieningen zijn op inventieve wijze in het huis geïntegreerd. De zorgvuldig uitgezochte stoffering en verlichting completeren de minutieus gerestaureerde interieurs met hun vele bijzondere en uitzonderlijke elementen.

De twee grote restauraties van het pand Lange Haven 65 laten zich karakteriseren als logische, noodzakelijke en weloverwogen stappen op de tijdlijn van de geschiedenis. In beide gevallen zijn de meest waardevolle aspecten en elementen van het pand door de opdrachtgevers en betrokken architecten herkend, erkend, en bovendien ook gerespecteerd én gekoesterd. Hierin onderscheidt dit pand zich van het merendeel van de monumentale woonhuizen waaruit door de tand des tijds helaas veel waardevolle elementen verdwenen zijn.

Huis Nolet is een magnifiek en indrukwekkend monument van de allerhoogste waarde, een pand dat door achtereenvolgende generaties is gekoesterd: de eerste honderd jaar door drie generaties van de familie Nolet, en vervolgens decennialang als kantongerecht. Nu het pand opnieuw in handen van de familie Nolet is gekomen en in hun opdracht gerestaureerd, is er weer een nieuwe levensfase aangebroken.

Dat dit huis met haar uitzonderlijke interieur weer zo zou gaan pronken had ik nauwelijks durven dromen tijdens mijn eerste kennismaking met het pand, ruim twintig jaar geleden. Ook toen, tijdens de voorbereiding en selectie van het boek *Leven in Toen. Vier eeuwen Nederlands interieur in beeld*, was ik al overrompeld door de hoge kwaliteit van zijn interieur met de vele karakteristieke en bijzondere onderdelen en met de uiteenlopende en soms zeer geraffineerde details. Het kantongerecht had op dat moment het pand al verlaten, en het imponerende interieur wachtte op betere tijden. Gelukkig zijn die er gekomen: Huis Nolet is nu in volle glorie hersteld. Het is weer een huis geworden om talloze gasten en vele bezoekers te ontvangen en te imponeren. Het is een huis om van te genieten, in werkelijkheid, maar ook in boekvorm.

Eloy Koldeweij

Interieurhistoricus Rijksdienst voor
het Cultureel Erfgoed

Huis Nolet aan de Lange Haven 65.

Het interieur Tussen Franse en Engelse invloeden

Muziekkamer, zicht op geopende deur naar de gang.

Richard Harmanni